Det er vi mennesker som avgjør vår egen fremtid

Taler	Dato	Sted
Harald 5	26 oktober 2017	Slottet

Omstendigheter
Hans Majestet Kongens tale ved Stortingsmiddagen

Stortingspresident
Folkets representanter!

Som dere kanskje har skjønt, er ryktet om min bortgang betydelig overdrevet - selv om landets redaksjoner fikk et litt annet inntrykk i september. Den eneste som har gått til de evige jaktmarker, er kanskje elgen vi skal spise senere.

Dronningen og jeg ønsker dere nok en gang hjertelig velkommen til Slottet - til denne tradisjonsrike middagen. Særlig ønsker vi dere som er nye representanter i det 162. Storting, varmt velkommen.

Vi sliter ikke ut dørstokkene hos hverandre. Fremføringen av Trontalen har nok andre hensikter enn å virke direkte kontaktskapende. Vi i Kongefamilien gleder oss derfor i lang tid til denne stunden i kveld. Vi håper, når dere rusler hjemover i kveld, at alle er noen gode minner rikere.

En lang og intens valgkamp er tilbakelagt. Dere har kjempet og folket har valgt. Et stortingsvalg handler om de helt grunnleggende byggesteinene i vårt samfunn. Vi ser styrken i det norske demokratiet ekstra tydelig i forbindelse med våre frie og fredelige valg. Utallige mennesker engasjerer seg i politikken. De står på stands, banker på dører og deltar i det offentlige ordskiftet. Dere som har valgt en tjeneste i samfunnets interesse, vet likevel at medborgerskap ikke kommer av seg selv. Hver enkelt har både et ansvar for og en mulighet til å delta. Hver enkelt har både rettigheter og plikter. Og vi må behandle hverandres meninger med respekt.

Ordene vi bruker påvirker oss alle. Vi leser historier om at noen synes det kan

være utfordrende å delta i den offentlige samtalen. Moderne medier kan gjøre det enklere for flere å slippe til, men de kan også assistere våre mindre rause sider. Et levende demokrati forutsetter at alle kan delta med den stemmen de har, og ikke blir stoppet av frykten for negative reaksjoner.

Apropos ord: Det er menneskelig å bomme på ordene. Det gjelder helt sikkert også for stortingsrepresentanter. Jeg har skjønt at det finnes en liste over såkalt uparlamentarisk språk som presidentskapet holder et øye med når de folkevalgte blir litt ekstra engasjerte. SVs Hanna Kvanmo kjente nok til denne listen. Da hun brukte ordet arrogant om en medrepresentant, ble dette bemerket. Fru Kvanmo repliserte så: «Jeg tar påtalen til etterretning - men du, så godt det var å få sagt det!»

Dronningen og jeg vil gjerne benytte anledningen til igjen å takke Stortinget for den flotte kunstgaven vi fikk i anledning våre 80-årsdager. At maleriet av min fars edsavleggelse finnes i en parallellutgave på Stortinget, gjør at enda flere kan beundre verket.

Dronningen fikk også en annen hyggelig overraskelse i år, da hun mottok Trysil-Knut-prisen. Lokalavisen spurte juryen om bakgrunnen for deres valg. Komitemedlemmet trakk da resolutt frem følgende:

- Jeg vil berømme Dronning Sonja for håndteringen av kong Harald.

Dette må jeg bare slutte meg aller hjerteligst til.

Årets utvidede fylkestur gikk til Hedmark og Oppland. Det ble en innholdsrik ferd inn i eventyrfylkene. Reisen bekreftet inntrykket vi får - hvor enn vi er på besøk; folk trives der de bor. Det finnes så uendelig mye positivitet og skaperkraft over hele landet. Vi er særlig imponert over alle de unge som viser gründerånd, stor sosial bevissthet og et smittende engasjement. Det gir oss optimisme på vegne av et land i stadig utvikling.

Her hos oss er vi takknemlige for at Det grønne slottet stadig fornyer seg. Jeg vil særlig trekke frem ett tiltak; heisen vår i Nordre fløy. Fra å være en ganske vanlig liten heis, har den blitt en strålende kilde til fornybar energi. Den produserer faktisk strøm når vi kjører nedover. Oppover går den for egen maskin, og energioverskuddet går inn i driften av Slottet. Det er Kronprinsessen som leder

miljøarbeidet her i huset. Dersom dere begynner å se litt dårlig utover kvelden, er det ikke nødvendigvis synet som svikter. Det kan være at det bare skyldes naturlige svingninger i belysningen - siden min kjære svigerdatter muligens tar seg en tur med heisen.

Som to gode naboer skotter Stortinget og Slottet over gjerdene til hverandre. For å sitere Ibsen fra Stortingets grunnsteinsnedleggelse i 1861: «Ret som Frender to de staar, Ser hindanden ind i Øine». Dere følger godt med på vår virksomhet, og slik skal det være i vår konstitusjonelle samhørighet. Derfor var det både viktig og nyttig å ha Kontroll- og konstitusjonskomiteen på besøk da Hoffet presenterte årsberetningen for 2016. Jeg konstaterer at komiteen uttrykte tilfredshet med møtet. Debatten om Hoffets drift ønsker vi velkommen. Vi håper at vi stadig kan utvikle oss.

Norge er et godt land å bo i. Vi skårer fremdeles høyt på undersøkelser om globale levekår - selv i en verden i stadig endring. Likevel er mye i tilværelsen likt. Dette sa min far - her i denne sal under middagen 27. oktober i 1983:

«Å redusere arbeidsledigheten, å minske spenning og å begrense forurensing er i dag tre av de viktigste mål for politikere i alle verdensdeler.»

Akkurat det samme kunne vi sagt i dag. Menneskers søken etter arbeid har fått ny aktualitet når vi trer inn i en tid med kunstig intelligens. Verden synes dessverre å være mer preget av spenning og splittelse enn av samarbeid. Og klimaendringene er hver dag nærværende - senest under storflommen på Sørlandet.

Vi har alle en stemme og et språk. Når vi møtes og snakker med hverandre, kan vi sammen skape store ting - og i fellesskap løse våre utfordringer. Det er vi mennesker som avgjør vår egen fremtid. Dikteren fra Lom, Tor Jonsson, skrev: «Å leva er å vere det store som ein er.»

La dette være vår hilsen til hverandre her i aften.

Stortingspresident!
Jeg ønsker hver enkelt representant til lykke med alle viktige oppgaver som skal utføres til beste for land og folk - og med det store arbeidet for å bevare og styrke det demokratiet vi setter så høyt.

Jeg utbringer Stortingets og fedrelandets skål!

Kilde
regjeringen.no

Emneoversigt
Bærekraftig, Festtale, Medmenneskelighet

URI
https://www.virksommeord.no/tale/det-er-vi-mennesker-som-avgjor-var-egen-fremtid